

Het elektronisch kind dossier

Tekst: Monique Hordijk
Foto: Ilse Voois
Bron: http://www.peuteren.nl/zwanger/elektronisch_kind_dossier.php
Website: Peuteren.nl

Je kunt fan zijn van André Rouvoet of niet, feit is dat er met deze nieuwe programmaminister voor Jeugd en Gezin veel gaat veranderen. Het Elektronisch Kind Dossier (EKD) wordt in 2008 geïntroduceerd, de Verwijs Index Risicjongeren (VIR) draait inmiddels en de eerste Centra voor Jeugd en Gezin zijn gestart. Allemaal zaken om ons kind te beschermen en om de wachttijden van hulpverlening terug te dringen. Allemaal mooie hulpmiddelen en mooie oplossingen, maar wie is er nu eigenlijk verantwoordelijk voor de opvoeding van het kind?

Opvoeden

In de media worden gezinsdrama's of andere kindergruwelen standaard breed uitgemeten. Hoe is het mogelijk?' vraagt iedereen zich dan hoofdschuddend af en ineens is daar André Rouvoet... Minister Rouvoet ziet vanuit zijn overtuiging het gezin als hoeksteen van de maatschappij. Niet reëel want onze maatschappij hééft geen gezin als hoeksteen: Nederland deelt de zorg van zijn kind. Natuurlijk ligt de verantwoording van de opvoeding primair bij de ouder, maar ook kinderdagverblijven, peuterspeelzalen, scholen, oppas, burens, clubs en zelfs de media hebben ieder hun deel in de opvoeding van het kind. Als een kind tussen wal en schip dreigt te raken zouden er dus genoeg mensen moeten zijn om dit te signaleren daar is geen [EKD](#) of [VIR](#) voor nodig. Ook voor excessen zoals die in de media worden gemeld - wie kent de zusjes Savannah en Rowena niet? - bieden zij geen oplossing.

Ouders

Opvoeden is pittig, opvoeden is een uitdaging, opvoeden is slopend. Als jij onder aan de trap staat te schreeuwen tegen je weerbarstige dochter van 8 jaar dat ze géén make-up op mag naar school, ben je dan een slechte moeder? En als je partner eindelijk uit zijn slof schiet omdat je zoon nooit respect toont voor jou, is hij dan een bruto? Wanneer doe je het goed, wanneer niet... Ouders zijn van nature goede opvoeders, daar is [Peuteren.nl](#) van overtuigd. De omstandigheden maken dat opvoeden soms moeizaam kan gaan: door ziekte, gedragsproblemen, stress of problemen in het gezin zoals echtscheiding, (sociale) armoede, et cetera. Wanneer het opvoeden echt niet meer lukt, is er genoeg hulp te krijgen. Maar wie dringend hulp moet hebben, verzandt momenteel in een berg bureaucratie...

Signaleren

Met het [EKD](#), de [VIR](#) en de nieuwe [Centra voor Jeugd en Gezin](#) zal het kind in de toekomst in veilige handen zijn. Maar is het kind wel gebaat bij al dat vastleggen van gegevens en de bemoeienis van allerlei instanties.

Er kunnen nog zo veel alarmbellen gaan, als niemand daadwerkelijk iets doet heeft een melding geen zin. Niet de signalering, maar het vervolg is belangrijk! De vraag is dan ook wie signaleert en wie doet er iets mee: wie bepaalt wát? Wat is goed, wat is fout?

Wat gebeurt er uiteindelijk met de kinderen die een melding krijgen? Worden ouders met een eigen opvoedvisie op hun vingers getikt? En hoe zit het met de wet op de privacy?

Bescherming kind

Peuteren.nl kreeg het benauid en ging op onderzoek uit. We vroegen eerst uitleg aan een jeugdarts, onder andere over de privacy van het kind.

'Eigenlijk moet het EKD lopen van 9 maanden tot en met 18 jaar: ook tijdens de zwangerschap lopen sommige ongeboren kinderen al risico. Denk maar aan drugsverslaafde moeders, overmatig alcoholgebruik, roken, et cetera,' zegt Anne Marije Ridder, voormalig jeugdarts van de GGD-MN en docent post-HBO aan de Hoge School van Utrecht.

Het EKD is een vervanger voor de huidige gegevens van het consultatiebureau en de jeugdarts. Iedereen die met een kind en/of zijn ouders te maken heeft is gehouden aan de wet van de privacy en het (medisch) beroepsgeheim kortom, er geldt geheimhouding over alles wat er besproken, vastgelegd of vermoed wordt. Vooraf moet er altijd toestemming worden gevraagd aan de ouders om gegevens door te sturen of te gebruiken. In de relatie jeugdarts-(huis)arts mogen zaken wel besproken worden; zij zijn beiden behandelend arts van het kind. Alleen in zeer extreme gevallen zal een arts zonder toestemming het beroepsgeheim doorbreken. Met zeer extreme gevallen worden situaties bedoeld waarbij een kind zodanig in gevaar is dat de rechten van het kind zwaarder wegen dan de plicht van de geheimhouding.'

Reacties politiek

Peuteren.nl wilde ook graag van de verschillende politieke partijen een reactie op het EKD. Hieronder hun mening.

Groenlinks

De fractie GroenLinks is lange tijd pleitbezorger geweest van een minister van Jeugdzaken en zijn blij dat er nu een minister is voor Jeugd en Gezin. GroenLinks vindt het programma goed van Rouvoet maar ze hebben wel moeite met het idee dat de minister het gezin opnieuw de belangrijke positie wil geven die het in de opvoeding heeft en vragen zich af naar welk tijdperk minister Rouvoet terug wil. 'Maar is het gezin ook niet de belangrijkste schakel in het opvoeden van een kind?', vragen wij ons af. En als de ouders het niet zijn, wie dan wel? GroenLinks is een voorstander dat de problemen goed worden aangepakt, maar volgens GL kan dit voor een groot deel binnen de bestaande kaders. Er wordt nog veel te veel langs elkaar heen gewerkt door alle verschillende instanties; jeugdvoogden zijn overbelast, er zijn lange wachtlijsten en er wordt onvoldoende gebruik gemaakt van experimenten en projecten die wel werken (bijvoorbeeld straatcoaches in Amsterdam West). Daarnaast vindt GL dat er veel meer moet gebeuren aan preventie.

[Lees verder...](#)

CDA

Gezin en opvoeding zijn veel in het nieuws. Dit heeft onder andere te maken met de politieke aandacht die hiervoor is. Met de komst van de Minister voor Jeugd en Gezin is voor het CDA een lang gekoesterde wens in vervulling gaan. Hiervoor is door het CDA al vanaf de jaren '90 gepleit. Gezin en opvoeding bepalen voor een groot gedeelte hoe mensen zich ontwikkelen en daarmee dus ook hoe de Nederlandse samenleving zich ontwikkelt. Dit maakt het voor het CDA een erg belangrijk onderwerp waarvoor één minister eindverantwoordelijk dient te zijn.

Dit betekent alleen niet dat het CDA vindt dat de overheid zomaar mag ingrijpen in gezinnen en dient voor te schrijven hoe kinderen opgevoed moeten worden. Voor het CDA staat de eigen verantwoordelijkheid van de ouders voor de opvoeding en het gezin voorop. Met 90-95 % van de jongeren gaat het ook heel goed. Dit wordt vaak onvermeld gelaten bij dit onderwerp.

[Lees verder...](#)

SP

De SP ziet het Elektronisch Kinder Dossier alleen als hulpmiddel, en niet als oplossing. Om problemen met en bij kinderen te voorkomen zien zij veel meer in het scheppen van voorwaarden voor een gezin om een stabiele en veilige omgeving voor een kind te kunnen vormen. De SP is voor het recht op betaald ouderschapsverlof van zes maanden. Zij zijn tegen een sollicitatieplicht voor alleenstaande ouders met jonge kinderen onder de 12 jaar. Ook willen ze de kinderbijslag inkomensafhankelijk maken en op die manier voor de mensen met de laagste inkomens substantieel verhogen.

De SP ziet veel heil in opvoedcursussen, de nieuw te organiseren Centra voor Jeugd en Gezin en zij vindt de wachttijd voor hulpverlening veel te lang. Ideaal zou zijn wanneer er één persoon zich met een gezin bezig zou houden en de regie neemt.

De SP vindt bemoeizorg goed, zolang het niet onttaardt in bemoeizucht.

[Lees verder...](#)

SGP

Ook de SGP staat positief tegenover de komst van Centra voor Jeugd en Gezin. Ouders die problemen hebben bij de opvoeding moeten volgens hen op een eenvoudige manier toegang hebben tot hulpverlening of ondersteuning. De SGP pleit voor een gezinsvriendelijk beleid; opvoeden is een taak van de ouders en die moeten daar de ruimte, tijd en gelden voor krijgen.

De SGP staat wat huiverig tegenover het EKD. Hiermee bestaat het gevaar dat ouders een soort opgelegde verplichting krijgen om de kinderen op te voeden volgens een goedgekeurde modelopvoeding. Het EKD hoort in de eerste plaats te gaan over zaken als afstemming en voorkomen van mishandeling, en niet over dingen die net wat anders zijn dan 'men'wil. De SGP is erg benieuwd

naar de precieze uitwerking van het model van de minister rond de risicosignalen. Of het EKD en de Centra voor Jeugd en Gezin de oplossing zijn is de vraag.

[Lees verder...](#)

Andere politieke partijen

Uiteraard hebben wij ook de andere politieke partijen benaderd met onze vragen. Wij betreuren het feit dat wij geen antwoord hebben mogen ontvangen van: Christenunie, VVD, PvdA, PVDD en PVV. Een gemiste kans, zeker voor de Christenunie met minister Rouvoet als vaandeldrager van Jeugd en Gezin.

Toekomst

Het is afwachten hoe het nieuwe kinddossier in de praktijk zal werken. Je zal er bij je bezoeken aan het consultatiebureau of huisarts weinig van merken. Het EKD en de koppeling aan de VIR is met name voor risicokinderen van belang. Met een snellere signalering en juiste samenwerking tussen de verschillende partijen kunnen problemen worden voorkomen of eerder opgelost.

Het begin van de oplossing voor de vele problemen binnen 'Jeugd en Gezin' is er, maar feitelijk moet er nog veel meer gebeuren: meer geld voor opvang en begeleiding van probleemkinderen, meer geld voor vroegtijdige screening en hulpverlening, meer geld voor betaalde krachten in deze sector, meer geld om wachtlijsten weg te werken, meer geld om de veiligheid van kinderen in opvang- en pleeghuizen te waarborgen, meer geld... Enfin, minister Rouvoet heeft nog een hoop werk.

Extra informatie

[Wat is het EKD?](#)

[Wat is de VIR?](#)

[Centra voor Jeugd en Gezin](#)

[De antwoorden van Groenlinks](#)

[De antwoorden van CDA](#)

[De antwoorden van SP](#)

[De antwoorden van SGP](#)

Artikelen

[Elektronisch kinddossiers in 2009 ingevoerd in de jeugdgezondheidszorg](#)

Ervaringen

[Mening van bezoekers over het elektronisch dossier](#)

[Praat mee met andere ouders op het prikbord.](#)

Bronvermelding

GroenLinks - Beleidsmedewerker VWS Christel Kohlmann

CDA - Tweede Kamerlid Mirjam Sterk

SP - Tweede Kamerlid Marianne Langkamp

SGP - Fractievoorzitter SGP Bas van der Vlies

Drs. A. Ridder, jeugdarts verbonden aan de GGD MN en docent post-HBO aan het ROC

www.minvws.nl

jgz.zorgmediatheek.nl

www.verwijsindex.nl

